Saaremaa Vallavalitsuse tegevuskava 2021-2025					
Saaremaa Vallavalitsuse üldeesmärgid ja valitsusliidu aluspõhimõtted	**Ülesanne**	**Vastutaja**	**Kaasvastutaja**	**Otsuse langetamise tasand**	**Tähtaeg**
I Vallavalitsuse juhtimiskultuur lähtub saarlaste vajadustest ning on selge ja läbipaistev					
1.1 Seisame jätkuvalt saarlaste ja Saaremaa huvide eest Eestis ja väljapool Eestit.	Avaldame alati meie seisukohad Saaremaad puudutavates küsimustes, seda nii kohalikul kui ka riigi tasandil (Vabariigi Valitsus, Riigikogu)	Mikk Tuisk	Jaanus Tamkivi	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
1.2 Jätkame laiaulatuslat koostööd kõigi Saaremaa valla kontorundudega.	Reunlaursed kohtumised koukondudeha (miinimumelt 8 korda aastas) ia huviarnuspiseqa (miinimumelt 11 korda aastas)	Mikk Tuisk	Jaanus Tamkivi	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
1.3 Suurendame personali kompetentsust ja tõhustame juhtimismudeleid.	Teemiskeskuste juhtide (edaspidi TK juht) ametijuhendid usendatakse ja ühtlustatakse	Koit Voojärv	Koit Voojärv	Vallavalitsus	30.09.2022
1.4 Loome vallavalitsuses hea ja motiveeriva töökeskkonna, kuhu tahetakse tööle tulla ja kus töötl olla.	Võtame tööle personalijuhi ja töötame välja tervikliku personalisüsteemi, mis hõlmab ka hallatavaid asutusi	Mikk Tuisk	Liis Lepik	Vallavanem	06.01.2023
1.5 Jätkame teemiskeskuste arendamist ia riirkondlike infotekevade korraldamist.	TK iuhtide ia struktuuriüksuste iuhtide vahel toimiv suhtlus, mis toetab kõiki riirkonde, aga eanekõike on suunatud arengule läbi pehmete väärtuste	Koit Voojärv	Valitsuse liikmed	Vallavalitsus	Kestev, tegevused on mõõdikud
1.6 Realiseerime avalike teenuste osutamiseks mittevajalikku vallavara.	Koostame valitsemiseks mittevajalikust kinnisvarast tilevuate ja võõrdamame seda vaasvalt turusituatsioonile	Kaarel Tang	MHO	Vallavalitsus/volikogu	01.11.2022
1.7 Arendame kaustaiasõbralikke e-teenuseid, mis lihtsustavad ia kiirendavad asiaaiamsi.	SPOKU arendamine vastavalt meie vaiadustele	Liis Lenik	IT	Vallavalitsus	Kestev teavvus
1.8 Loome vallasuutsete teenustele tasuuisdelotgevem ia viime läbi saarlaste rahuloiu-uuringud.	Reunlaursed tasuuisdekoraamised riirkondades	Mikk Tuisk	Liis Lenik	Vallavalitsus	Kestev tegevus
1.9 Hoolitseme Saaremaa Noortevolkogu järjepideva tegevuse eest.	Noortevolikogu liikmed kogunevad regulaarselt ja osalevad volikogu komisjonide koosolekutel	Jaanus Tamkivi		Volikogu otsused	Kestev tegevus
II Kuressaare on saarlaste linn					
2.1 Suurendame Kuressaare linnapea esinduserolli.	Lisaks igapäevasele kaudsele tööle linnapeana, täidab vallavanem vähemalt 12 korda aastas linnapea rolli ka esindussiikuna	Mikk Tuisk		Vallavanem	Kestev tegevus
2.2 Kuressaare linnakodaniku komisioni liikmed on Kuressaare linnas alaliselt elavad inimesed.	Kõiei komisioni liikmete rahvastikureeistriiarne ehkoht on Kuressaare linn	Jaanus Tamkivi	Mikk Tuisk	Vallavalitsus/volikogu	03.01.2022
2.3 Toetame saarlastele vajaliike Kuressaares asuvate riigi- ja vallaasutuste arendamist.	Teeme koostööd riigiasutuste esindiaitega ja korraldame reunlaursejd (vähemalt 11 korda aastas) kohtumisi. Kõigi kavandatavate muudatuste korral nõuame esmaärikorras saarlaste huvidega arvestamist.	Mikk Tuisk	Jaanus Tamkivi	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
2.4 Jätkame Kuressaare arendamist laste- ja noorteslõbualika merelinnana.	Kuressaare Merepäevade jätkumine ja noorte kaasamine korraldusprotsessi	Koit Voojärv	KSO	KSO	Kestev tegevus
2.5 Jätkame Kuressaarde mitmeotstarbelise kiviaa kaevandamist.	Vahmiras Maria Hainar uiirine keskuse vaialikuset maakonnale				01.12.2022
2.6 Kuressaare arendamisel arvestame kuressaarlaste ja saarlaste vajadustega ning järjepidevusega linna planeerimisel.	Teatud ulatuses lahendatakse see tälplaneeringuga	Kaarel Tang	EPO	Volikogu	01.07.2023
III Haridusse pühendume õpetamis- ja õppimisrõhtmu andva kodulihedase ja laste arengust tähtsva haridusruumi poole					
3.1 Otsime saarlastele sobivaid lahendusi koostöös haridusiütõiaiate ia lasevaneniatega.	Haridiuse valdkonnas struktuuriliset muutused eesmärniaua naraidada vallas tervikiiaua haridiuse kvaliteeti, koodvõrau tilevaatamine.			Volikogu ülesaaktid	2022-2025
3.2 Otsime võimalusi, et aidata kaasa kodulähedaste ja peresõbralike lapsehoiuteenuste tekkele.	Õhtsed rahastamise alused eralasteaedade ja -hoidude toetamiseks. See võimaldab ka uutel tulijatel pakkuda teenust kohtades, kus kodulähedases päirkonnas seni pakkumine puudub või ei kata vajadust. Kasutatakse peaarhapõhist rahastust, mis suureneb lähtarduskuooli õpetajate töötasu alammäära kasvule vastavalt.	Riina Allik	HNO	*VVK_25022022_m 6, RT-s*	
3.3 Nelia aastaan vähendame noole võtra lansevanemate rahalisi kuluttusi aiuhariduisele.	01.01.2022.a. Osahaistasu lansi kohta tihes kuiu on 2021.a oaluistasu suurus 53€, 23€, 18€ 12€ (kohaisuau vähenemine 10-11,5%).	Riina Allik	HNO	*VVK_30.12.2021_m35, RT/IV 08.01.2022*	
	01.01.2023. Toiduraha soodus kõigile - 0,50€ toidupäeva maksumuseet - Maa ja linna võedlluses käsiteda kõiki maalusteadu võedselt. Hetkel toiduraha tasumisel soodustus 7 lasteaias (0,80 € Aste, Kärla, Lümanda; 0,60€ - Mustjaiala; 0,52€ Pärsamu; 0,50€ - Kihelkonna; 0,40€ - Salme)	Riina Allik	HNO	Volikogu	01.01.2023
	01.01.2023 -Osahistasu arvestamise aluseks 2021.a tasu suurus 53€ 23€ 18€ 12€	Riina Allik	HNO	Volikogu	01.01.2023
	Vastavalt VV poolt tõõtasu alamäära muutmisele vaadatakse üle osahistasu suurused aastateks 2024-2025)	Riina Allik	HNO	Volikogu	kuni 2025
3.4 Jätkame Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse arendamist.	Jätkuv laste tugisüsteemi eelisarendamine.	Riina Allik	HNO (STHK)	Osakonna tasand, volikogu, vallavalitsus	Kestev tegevus
	• Haridusüsteemi tihes paljumaatrilise rakendamine kõikides valdkondades. Tõõtajate palgusüsteemi sidumine õpetaja palgusüsteemiga tasemel tugispetsialisti palk. 100% õldhariduskooli õpetajate tõõtasu alammäärast.	Riina Allik	HNO (STHK)	Osakonna tasand, volikogu, vallavalitsus	Kestev tegevus, kuni õiutakse eesmärnini
	• Teenuse pakkumise laiendamine (koosseisude suurendamine)	Riina Allik	HNO (STHK)	Osakonna tasand, volikogu	Kestev tegevus
	Uute anetsialistide leidmiseks stipendiumite süsteemi rakendamine. Stipendiumite korra koostamine ja õiguskaitna vastu võtmine	Riina Allik	HNO (STHK)	Osakonna tasand, volikogu	Kestev tegevus
	Kompetentsikeskuse ruumiline väljaarendamine	Riina Allik	HNO (STHK)	Osakonna tasand	Kestev tegevus
3.5 Jätkame huvihariduses osalemise võimaluste laiendamist noortele (sh erivajadustega ja andekatele) kogu Saaremaal ning toetame seda erinevate transnordilahendustega.	Erahuvihariduse ja - tegevust toetava mõtlise suurendamine. Rahastamise suurendamine motiveerib psindlikku erasektorit teenuse valikut laiendama, seaihulgas parandab piirkondlikku kättesaadavust, mitmekesisust ja aitab narandada kvaliteeti.	Riina Allik	HNO, MHO	Osakonna tasand, volikogu, vllavalitsus	Kestev tegevus
	Valla huvihariduse süsteemi kasuajastamine, puudlike võimaluste käivitamine, mis võimaldaks teenust nakkuda ka kooli asukohast kaugemal.	Riina Allik	HNO, MHO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
	Huviharidust ja – tegevust toetava nõudepõhise transpordi teenuse rakendamine (riiklik nõudepõhine transport Stève, Lümanda ja Kärla piirkonnas kuni 30.06.2022.a-ni) ja selle võimaluse aktiivne kasutuseleivõt.	Riina Allik	HNO, MHO	Osakonna tasand, vallavalitsus, volikogu	Kestev tegevus
	Sisesõstensarsi käivtramine	Riina Allik	HNO, AT	Osakonna tasand, vallavalitsus	2024
	Uute eraalgatusliike keskuste või algatuste toetamine.	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, volikogu	Kestev tegevus
3.6 Toetame Saaremaa Noorsootöö Keskuse kujunemist õlevallaliseks noorsootöövõrgustiku kompetentsikeskuseks.	Haridusüsteemi tihtse paljumaatrilise rakendamise kõikides valdkondades. Tõõtajate palgusüsteemi sidumine õpetaja palgusüsteemiga tasemel noorsootõõtaja palk. 80 % õldhariduskooli õpetajate tõõtasu alammäärast.	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, volikogu	Kestev tegevus
3.7 Seome huvikoolide õnetaiate ja reesnerite nalasüsteemi aiuhariduse õnetaiate nalasüsteemiga.	Haridusüsteemi tihtse nalasmaatrilsi rakendamise kõikides valdkondades. Tõõtajate nalasüsteemi sidumine õnetaiu nalasüsteemiga tasemel õldhariduskooli õnetaiu palku alammäärast	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, volikogu, vallavalitsus	Kestev tegevus
	Huvikoolides (muusikrikraadiga õpetajatele 90% , bakalaureuse kraadiga õpetajale 85%, kesk eri haridusega õpetajale 75%) koolides hurvijuhtidele 80%; koolide rinujuhtidele 65%	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, vallavalitsus	Kestev tegevus
3.8 Jätkame uuviste töövõimaluste loomist kooliõnilastele läbi õeilasmaleva.	Rakendatakse noortele tõõkohtade loomisel valla noobse kaasfinantseerimise nõõmõtet (näiteks 1 euro maksvlase kohta tunnis, maal rohkem)? (10 n x 4 t x 60 last = 2400 eur täna	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, vallavalitsus, volikogu	Kestev tegevus
3.9 Jätkame koolide remonttõõdega ning koostame kõikide Saaremaa haridusasutuste investeeringute kava.	Esmane sisend Saaremaa valla õldhariduse uuringus olemas - eduaine õlevaade HNO juhtimisel	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, volikogu, vallavalitsus	Kestev tegevus
3.10 Arendame koostööd Saaremaa Gümnaasiumiga ja jätkame senist head koostööd Kuressaare Ametikooliga.	Tõõ ja tehnoloogia õpetuse õhisressursi kasutus.	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
	Õhised tunnustusteseqused	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
	Õppekavade arendamine – Saarkuse õppe mooduli käivtamine - 1. moodul 2021/2022 kevadel (Saaremaa gümnaasiumi õppekavas)	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
3.11 Toetame täiskasvanuõnet Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumis ia Väärkate õlikoolis nõu muudes õnevormides.	Haridusreoiektide taotluevooru vahendite suurendamine	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, volikogu; vallavalitsus	Kestev tegevus
	Täiskasvanuhariduse toetamise jätkamine ük sihtotstarbelisest Rahvatülikoolis 0,8 ametikohta; Õued Stuudiumis 4000 eur	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, volikogu; vallavalitsus	Kestev tegevus
3.12 Toetame kõrghariduse omandamise võimaluste laiendamist Saaremaal ja jätkame senist head koostööd Kuressaare Kolledžiga.	Õhisarutelud erinevate anetsialide (sotsiaaltöötaja, õpetajate, õpetajaabi, päästemeeskonna (emergentsia, astelmaatika - rohesenergeetika ssitnaga, meretoorme eriala).	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, vallavalitsus	Kestev tegevus
3.13 Laiendame stipendiumide süsteemi Saaremaale vajalike spetsialistide leidmiseks ning Saaremaaga seotud uurimis-, teadus- ja arendustegevuseks.	Igal aastal väljastatakse X 2000 eurost stipendiumit Saaremaa haridusasutustes tööle asuvatele töötajatele (õpetajad, tugispetsialistid, huvihariduse tõõtajad). Stipendiumite jagamise korra koostamine ja õiguskaitna vastu võtmine.	Riina Allik	HNO	Osakonna tasand, vallavalitsus, Volikogu	Kestev tegevus
3.14 Toetame õpilaste majutuskulsid vajaduspõhiselt.	Õpilaste majutuskulude hõvitamise korra alusel - SVVK 30082018 m39	Riina Allik	HNO	Volikogu	Kestev tegevus
IV Kultuuris toetame Saaremaa ainulaadsust ja tihistegevust					
4.1 Jätkame rahva- ja päramuskultuuri säilitamiseks ja edendamiseks vajaliku võrgustiku arendamist.	Moodustatakse tõõtihm rahvamajade tegevuste arendamiseks. Jätkub päramuskultuuri toetamist läbi tegevustoetuste.	Koit Voojärv	KSO	Volikogu	01.2022. Toetused-kestev tegevus
4.2 Vähendame valla kultuuritõõtajate palkade ja riikliku palkade erinevust.	Moodustatud tõõrühm ja palgakasud on välja tõõtamised	Koit Voojärv	KSO	Volikogu	01.09.2022
4.3 Toetame kultuuriõãritustele naremaid isardenäise ja virtuaalseste lahenduste arendamist.	Stuulmusteonrtaal saareevents.ee arendus	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
4.4 Jätkame Saaremaa laulu- ja tantsupeo traditsioone, tagades nende arengu.	toimub 2022 nii laulu kui tanstupidu ja toimub juu 5. aasta tagant	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	6.06. ja 18.06. 2022
4.5 Otsime lahendusi mesteleulu traditsiooni kestma tülimiseks läbi noiotzkooride loomise toetamise.	Toimub ettevalmistus Saaremaa noistekkoori taasehistamiseks ia otsime uut iuhti	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	01.09.2022
4.6 Jätkame kulturiiarisra ja raamatukogude võrgu parendamist ja uuendamist.	Suurendame rahvamajade ja raamtukogude sisulvalitseti ja seeläbi külastatvust	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
4.7 Loome koostöös Muinsuskaitseametiga uusi lahendusi Saaremaa ajaloo- ja kultuuriväärtuste säilitamiseks.	Pühakodade parendamise osas pidev koostöö muinsuskaitsega	Koit Voojärv	KSO	Vollkogu	Kestev tegevus
4.8 Jätkhustame kontkondadeqa koostöös aiaioolste asutustide mälestusi.	Louis Kuhn ja Bellhouhusen memuuntelde rajamine	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	Kahe 05.2022
4.9 Toetame Kuressaare Teatri ja Saaremaa Muuseumi kaasajastamist.	Iaasastatme SA rahasstamine. Teatri puhul 50% kogu eelarvest 190000,- ja SA Saaremaa Muuseum tasume nõukogu liikmetet tõõtasu 8000,- aastas.	Koit Voojärv	KSO	Vollkogu	Kestev tegevus
4.10 Toetame kooatõõrnoiekte filmivaldkonnas ia suurendame toetust Saarte Filmifondile.	Tõuseb toetus Saarte Filmifondile 5000.-(kokku 15000.-)	Koit Voojärv	KSO	Volikogu	Kestev tegevus
V Sportimise ja aktiivse vaba aeg on saarlaste hea tervise vundamentniks					
5.1 Arendame Saaremaa spordiatarstet ning tervisearadaid ja suurendame nende kasutamise võimalusi igas eas spordihuvilistele.	Kuressaare kunstmuru staadioni trõõtini ehitus. Orissaare staadioni murukatte parandus. Orissaarde pallplatsi rajamise õpetamine. Kuressaare staadionihoone projekteerimine. Multifunktsionaalse jalgpallihalli rajamaie.				
4.2 Toetame laste ia noorte uiumiõnetust naine luiendame mnoramsnt. „Liikuma kutsuv kool" Saaremaa haridusasutustesse.	Tervisedendaue vaatest naneme fookuse tervise- ia heaoluuroõilis ia teiates ohulates arenuudokumentides laste ia noorte tervisele	Liis Lenik	AT	Vallavalitsus/volikogu	31.12.2022 arenuudokumentide uuendamine ia edasi kestev tegevus
5.3 Toetame riiklike ja rahvusvaheliste võistluste Saaremaal korraldamist.	Mõõkky, golf, male, ralli, purjetamine - konkreetsed spordialad, mille võistluste korraldamist toetame.	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
5.4 Uuendame Saaremaa esinduisvõõkondade ia -klubide tsetsasitsteemi.	Tsetsasitsteem uuendatud, maksame õlekorralise teasvsutsetseeu	Koit Voojärv	KSO	Vallavalitsus/volikogu	
5.5 Alustame unesti Saarte Mängude Saaremaal korraldamise aruteluga.	Saarte Mängude korraldamise aruteludе organiseerimisel lähtume ühukorrast maailmas ja teeme algust vastavalt võimalusele (COVID, UA sõda jne)	Koit Voojärv	KSO	Osakonna tasand	Olenevalt võimalustest
VI Tervisedendus ja sotsiaalteenused on meie ühs osa ja peab olema vajadusel kättesaadav ja hea					
6.1 Jätkame Kuressaare haiglat saarlasi võimalikult hästi teenindava ja ravitseenuseid osutava tervisekinnaku arendamist.	SA Kuressaare Haigla baasil luuakse kommententsikeskus, mis toetab Saaremaa Vahi hoolduskvaliteeti.	Mikk Tuisk	Liis Lenik, Riina Allik	Vallavalitsus/volikogu	Kestev teavvus
6.2 Jätkame perearstide toetamist, õendusabi arengut ja vaimse tervise probleemide lahendamist.	Alustame perearstide teema osas koostööd EHK-ga	Liis Lepik	AT	Vallavalitsus	05.01.2023
6.3 Jätkame eere- ia eriarstide toetuse maksimist, tõhustades ia täiendades toetuse maksimise korda.	2022.aastal sai toetuse sihtasutst (oftalmoloog) - Marilis Putnik. Vaadatakse üle ia vaiadusel täiendatakse SVVK 21.10.2020 m34 "Saaremaa valla eri- ia perearstiteenuse toetuse maksimise kord".	Riina Allik	SO	VV 11.01.2022 korraldus nr 2-3/33	Kestev teavvus
6.4 Arendame hoolduskoordinatsiooni teenust ning ühtlustame tervise- ja sotsiaalteenuste ja toetuste andmise korda.	Vald jätkas 2022.a hoolduskoordinatsiooni III taotlusvoorus. Tõõle võetud projektijuht ja sotsiaalhõõpetsialist. III voor kestab 31.01.2023.a. Programmi eesmärgiks on jätkusuutlikkuse tagamine -struktuuri on loodud sotsiaalhõõtajapersiaalisti tõõkoht, mis tagab jätkusuutlikkuse.	Riina Allik	SO		31.01.2023
6.5 Arendame edasi koduse toimetuleku toetavat teenust ning puudega lastele paindlikku koduhoiuteenust.	Vald jätkas kodukohandamise teenuse pakkumist VVK_27082021_m 44. alusel. Riiklik programmi III voor õppes 2021.a lõpus. Koostöös PPA-ga projektvoor "Kodud turvaliseks". Puudega lapsehoiuteenust pakub Perekodu, mis on Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse all. Jätkuvalt arendame sihtumrühe toimetuleku toetavaid teenuseid koostöös allatavate asutustega. Kodhhoolduiate tõõd kureerib Kuressaare Hoolekanne.	Riina Allik	SO	VV korraldused	Kestev tegevus
6.6 Loome uusi vajalikke sotsiaalteenuseid ja laiendame sotsiaalkeskuste võrku.	Koostöös MTÜ Eesti Eakatikumise Kodukant - vabatahtlik seltsiline 2022.a (kuus 200€ transpordiks). Programm on 31.10.2023.a. Koostöös Eesti Tõõtukasuga - rullur tõõharjutus. Sotsiaalvõrgustik. Mustjalga rajatakse uus päevakeskus-pansionaat. Leisi piirkonna sotsiaalekiruumide rekonstrueerimine - 2022.a projekteerimine 2023.aastal ehitamine.	Riina Allik	SO	Vallavalitsus/osakonna tasand	31.10.2023
6.7 Korraldame vanemaharidust ja vanemlust toetavaid kooltrusprogramme.	Jätkub programm "Imelised aastad" 2022.a. kahes piirkonnas (Ida- Saaremaal Kuressaares). Vaimse tervise toetus - psühholoogi palkamine võimalik. Tõenduspõhised teemused - peretenaipa, kogemussõustamine, hingehoiuteenuse toetamine		SO	Osakonna tasand	
6.8 Arvestame transnordilihendiute planeerimisel tervise- ia sotsiaalteenuste kasutaiate vaiadustega.	Riiklik sotsiaaltransnordi projekt kuni 31.05.2022. Vald jätkas sotsiaaltrasnoditeenuse nakkkimuist (uue riiuihanke ahuel)	Riina Allik	SO, MHO	Osakondade tasand, vallavalitsus	2022 valla hanse 2. aastaks
6.9 Toetame eakate õhätegevuse ja kooskäimise võimalusi ning hirv- ja kultuuriringe.	Tegevusjuhendajate palga tõstmine 2022.aastal. Läbi sootsiaalvaldkonna projektivoorude toetatakse eakate sihtgrupi kuuluvate tegevust (näiteks Orissaare eakad)	Riina Allik	SO	Vallavalitsus	Kestev tegevus
6.10 Tunnustame eakaid ia kaasame neid Saaremaa nine ona koduloka arenutesse.	Väärkate alvehide tunnustamine. Valla noolt sünnipäeva kaartide saatmine (75, 80, 85, 90, alates 95. aaastaest sünnipäeva kaart, 100-aaka valiseünnipa koos lille ia komnikarbiga).	Riina Allik	SO	Osakonna tasand, vallakantselei	Kestev tegevus
VII Töökohad ja ettevõtluse toetamine loovad eeldused Saaremaal elamiseks					
7.1 Toetame koostöös riigiga Saaremaal töökohtade loomist ja maettevõtlust.	Pnoovime oluliselt laiendada küire interneti võrku üle Saaremaa, teeme lobi, et tuua Saaremaale juurde riigi tõõkohti, nii kaugtõõ võimekusi, kui ka põsivaid lahendusi, näiteks suurendada oluliselt kaitsevõimekust ja heiteensonali. Koos Tallinna Lennuiumnaa laiendame lennuiaama narkilat.			Vollkogu ja vallavalitsus	Kestev tegevus
7.2 Soodustame kaustõõkohtadeqa teenuskeskuste nine kõla- ja rahvamajade kaustamist.	Kooskoome programmis õhtse turundusvõimaluse loomine, et turundada kõla- ja rahvamajade noolt pakutavaid teenuseid, sh kaustõõkohtade nakkumine.	Liis Lenik	AT	Vallavalitsus	detsember 2023
7.3 Aitame edendada kaubamärki „Saaremaa Ehtne Toode".	Loome neile täiendavaid tingimusi oma toodete reklaamiks ja müügiks	Liis Lepik		Päästase maja/turuhoone arengud	Kestev tegevus
7.4 Toetame kogukondade aktiivsete liikmete ja ettevõtjate plaanide elluviimist.	Jätkame erinevate valla poolsete toetusmeetmetega, nt kõla- ja alevikuraha. Vallapoolsete toetusmeetmete sisu vaadatakse üle koostöös kogukondadadega ja neid täiendatakse vastavalt kogukondade sisendile. Pidev koostöö SAK-ga, sh toetame neid nahalselt.	Liis Lepik	AT	Vallavalitsus	Kestev tegevus
7.5 Uuaidame ja kaustame ettevõtjate teadmisi ja oskusi Saaremaa elu edendamiseks.	Teeme jätkuvalt koostööd SEL-ga ja kaasame nemad erinevatesse protsessidesse. Vallavalitsuse ja SEL regulaarsed kohtumised (miinimaliselt 11 korda aastas)	Mikk Tuisk		Kohtumised toimuvad ja erinevatesse protsessidesse on kaasatud	Kestev tegevus
7.6 Toetame koolinoorte ettevõtlusõnet ia Saaremaa ettevõtete turvustamist.	Loome sidemed koolinoorte ia ettevõtete vahel, iuleustame koole nüirkonna ettevõtiatele kõima tõõvarjuks, et seeläbi luua tõõharimust.	Koit Voojärv	TK	Kohtumised erinevates vormides	Kestev tegevus
7.7 Jätkame ettevõtete tunnustamise programmi.	Ettevõtete ina-aastaiad tunnustutõrnsed	Liis Lenik	AT	Vallavalitsus	Kestev tegevus
VIII Kogukond ja koostöö on Saaremaa edenemise aluseks					
8.1 Kuulame Saaremaa kogukondasid, nad on meie koostõõsartnerid ia head nõuandiad.	Reunlaursed kohtumised kogukondadeua (osa- ia kogukonnakoondе iuhtide õmarlauad. küiamaiade õmarlauad. kõla- ia alevikuvanemate õmarlauadi. teemaõhised kohtumised (nt haridusvõrk, UA nõõenikud)	Liis Lenik	AT	Vallavalitsus	Kestev tegevus
8.2 Soodustame kaustõõkohtadeqa kohalikku identiteeti, traditsioone ja omavahelist koostõõd.	Vallapoolsetes rahastamismeetmetes on prioriteetdeks kohalikku identiteedi, traditsioone ja omavahelist koostõõd soodustavad tegevused	Liis Lenik		Kõik valitsuse struktuuriüksused, kes toetavad kogukondi rahaliselt	Vallavalitsus
8.3 Loome kogukonnamaiade ia kogukonnatsetennste rahalise toetamise tihtse mudeli.	Kõlamaiade tihtse haldamismudel väläatõõtatud	Liis Lenik	AT	Vallavalitsus	Detsember 2022
8.4 Uuendame mõtteõhndustseeavaae toetamise korda.	MTÜ-de kord maendatud ia keetsy seire, kas kord vajab veel täiendamist	Liis Lenik	AT	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
8.5 Loome vabatahtlike päästeorganisatsioonide toetamiseks õhtised alused.	Õhtsete aluste mudeldamine ning õhtsete rahastajpõhimõtete tõmmiseh	Liis Lenik	IT	Vallavalitsus/volikogu	jaanuar 2023
8.6 Kaasame kogukonnad kriisiennetusprogrammidesse ia -koolitustesse.	Koostame kogukonnade kriisiplaanid ia korraldame reunlaursed kohtumisi kogukondade esinduiaitega. Palkame tõõle kriisikoordinaatori.	Mikk Tuisk	Liis Lenik	Vallavalitsus	09.01.2023
IX Hea ja turvaline elukeskkond ja energia on meie igapäevase elu jaoks vajalikud					
9.1 Toetame taastuvenergiahõhenduste rajamist ia kaustamist nine autonoomsete tarkvõrkude arendamist Saaremaal.	Toetama arendaiate nõuane raiuda nõukesmarke	Kaarel Tanz	EPO	Vallavalitsus/osakonna tasand	Kestev tegevus
9.2 Toetame taastuvenergia- ja kliimateadmiste põhist haridust Saaremaal ja teaduskeskuste loomist koostõõs Kuressaare Kolledži ja Kuressaare Ametikooliga.	Tõõtame välja vastavate õnenuandmade avamise nõuani koostõõs Kuressaare Kolledži ja Kuressaare Ametikooliga.	Mikk Tuisk	Liis Lenik	Vallavalitsus/volikogu	01.01.2023
9.3 Toetame Saaremaa veekogude elukeskkonna parandamist koostõõprojektides.	Toetusmeetmete olemasolu korral tuotlema rahastust ja tegeleme Saaremaa vooluveekogude tervendamisega. Soodustame kodnikuühendusi Väikese väina tammi avade rajamise kavandamisel. (ajaraam: uued rahastusmeetmed tvrekoqude tervendamiseks avanevad ilmselt EL sue eelarveperioodi vahendite avanemisel, eelmise eelarveperioodi vastavad meetmed on ammendunud).	Kaarel Tang	KKO	Vallavalitsus	Kestev tegevus
9.4 Kaitseme saarlaste huve erinevate reostusriskidega projektide elaneerimisel.	Erinevate keskkonnamõjude hindamisel ja arvestar inendevate elueerimsprotsess. koordonna kaasame läbi planeerimise avalikustamise ja koordoonaua arvestamise	Kaarel Tanz	KKO	Vallavalitsus/osakonna tasand	Kestev tegevus
9.5 Jätkame vee- ja kanalisatsiooniõrkude arendamist ning toetame individuaalseid lahendusi maapiirkondades.	Hajaasustuse programmi ja valla maapiirkondades elavate perede elutingimuste parandamise programmi iga-aastane rahaline panustamine vähemalt tõnases mahus. Linnalähedas(t)e tiheasustusala(de) kanalisatsiooniolilitumiste võja ehitamine?	Kaarel Tang	KKO/EPO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
9.6 Arendame jäätmemajandust, võttes arvesse selle rolli taastuvenergia ja materjaliringluse ühe osana.	Edendame jäätmete sorteerimist ja ringluseevõtu lihi korraldatud jäätmeveo teenuse mõtmekesistamise (KJV lange 2022 aastal) ja jätkmete sorteerimise võimekuse tõstmise kodudes (soodustingimustel jäätmete sorteerimisvahendite jagamine 2022.a.). Ehitame Kuressaares välja halgastusjäätmete käitlemiseks nõuetele vastava komposteerimisväljaku (millal, ei tea, eeldab SP nõukogu otsust või tõldkooslelku tellimust).	Kaarel Tang	KKO	Osakonna tasand	Kestev tegevus
9.7 Pööame suurt tähelepanu kalmistute heakorrale ja jätkame kalmistute digitaalse andmebaasi koostamist.	Plaanis on alustada kalmistute infotahvlite projektiga – sel aastal saavad uued infotahvlid Kihelkonna, Anseküla ning Valjala kalmistud. Projekt kestab ca 5-6 aastat, kuniks kõikidel kalmistutel on tõhte standardi alusel tehtud tänapäevased infostendid. Jätkub projekteerimine – 2022 on plaanis ära teha Mustjala, Sõna, Lümanda, Leisi ning Salika-Nõmme kalmistud. Tõõd jätkub sin pisavalt ka järgnsiteks aastateks. Digitaliseerimine – aastavahetuse seisuga on weebis 15 kalmistut, ehk pooled. 2021 tellsime Anseküla ning Kihelkonna mõõdistused. Sel aastal oleme ära tellinud mõõdistused Mustjala ning Leisi kalmistule (maksumrus ca 7000). Need jõuavad weebi omakorda järgmisel aastal. Kogu projekt tõnase tempoga võiks lõpuni jõuda 5-6 aastaga.	Kaarel Tang	Saaremaa Haldus	Hallatava asutuse tasand/osakonna tasand	2028
9.8 Jätkame Saaremaa rannaalade karjatamise projekti.	Jätkame Saaremaa rannaalade karjatamise projekti. Samuti jätkame vallule kuuluvate lüginkaste pärandniitude taastamist ja traditsioonilise hooldamise soodustamist. Kasutusest välja jäänud valla maal paiknevaid pärandniite taastame iga-aastaselt ja leiame taastatud aladele hooldajad. Jätkame Roomassaare poolsaare pärandniitude laiendamisega.	Kaarel Tang	KKO	Vallavalitsus	Kestev tegevus
9.9 Teadvustame naremini Saaremaa kuulumist UNESCO Lääne-Eesti saarte biosfääri reoramnu ia arendame Saaremaad kui roheliet sihtkohta.	Roheline sihtkoht (Green Destination) kuld tase.	Koit Voojärv	TTO	Valdkondade tilene, turism on tõks osa mroiektist	Kestev tegevus
9.10 Kättame kõikides ettevõtmates koodssäästlikumalt.	Valdkondade ilene eelhindte, kus erinevate avalike tileaamete tülimisel arvestame selle eõhimõttega	Kõik valitsuse liikmed	Kõik valitsuse struktuuriüksused	Valdkondade tilene	Kestev tegevus
9.11 Pööame suurt tähelepanu ehkeskkonna turvalisusele.	Teeme jätkuvalt regulaarset koostööd päästeriiga ja vabatahtlike organisatsioonidega. Ahutame lähträäkimisi riigikaitseliste investeeringute tegemiseks Saaremaa turvalisuse tugevdamise.	Mikk Tuisk	Liis Lepik	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
X Ühendused ja transport sõivad meid maailma ja toovad tagasi koju					
10.1 Toetame küire interneti ja Saaremaad katvate mobiilsidelhendiste rajamist.	On olemas valla ettevõte nimega Digisaare OÜ, millel on konkreetne rahastus ja esimesed kaasrahastused. Loome tihtse nägemuse Saaremaa küire internetiga katmise ajalisest järjestusest ning aitame ka ettettevõteid küire andmesidevõrgu rajamisel.	Mikk Tuisk	Kaarel Tang	Valla äriihing/vallavalitsus	Kestev tegevus
10.2 Seisame saarlaste huvide eest nraamis- ia lennuühenduse nareadamisel.	Pidevad läbirääkimised riiui ia nraamiveo oneraatoriga	Kaarel Tanz	MHO	Vallavalitsus/osakonna tasand	Kestev tegevus
10.3 Arendame ühendusi põisaasutusega väkesaartega.	Soov oleks, et mõlemale liinile (Abruka ja Vilsandi) tekiks kommertsalusel vedajaid juurde. Valla enda laevade/meeskondade resurss on maksimumni peal ja liinivõudse tihendamine eeldab juba lisameeskondade palkamist täpsbosuiaks	Kaarel Tang	MHO	Vallavalitsus/osakonna tasand	Kestev tegevus
10.4 Otsime võimalusi uute ühenduste loomiseks maal, meres ja õhus.	Aasta 2022 teisespoolks korraldame hanke leonuliinile Kuressaare-Stockholm	Koit Voojärv	TTO	Vollkogu	Kestev tegevus
10.5 Investeerime teedesse nine hoiame korras olemasolevad valiteed ia bussiteatused.	Investeerime teedesse stabiilselt vähemalt samas mahus, mis viimastel aastatel. Suurendame bussnvõlionide remonti suunatud vahendeid.	Kaarel Tanz	MHO/EPO	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
10.6 Jätkame esinteede korrastamise toetamist.	On olemas erateede korrastamise toetamise meede, mille alusel toetatakse 2022. aastal 50 000 €	Kaarel Tang	MHO	Vallavalitsus/volikogu	Kestev tegevus
10.7 Arendame ühis-, nõude- ja sotsiaaltransnordi vastavalt saarlaste vajadustele erinevates valdkondades. Ktiides selleks nõu koukondadelt.	Sotsiaaltransnordiua